

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN - THÔNG TIN

**BỘ MÁY TRA CỨU CỦA THƯ VIỆN
HỌC VIỆN HẬU CẦN
THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN: **TH.S PHẠM THỊ PHƯƠNG LIÊN**

SINH VIÊN THỰC HIỆN : **VÕ THỊ HỒNG KHUYÊN**

LỚP : **TV 39B**

HÀ NỘI - 2011

MỤC LỤC

	Trang
	1
LỜI NÓI ĐẦU	1
Chương 1 THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN VÀ TÁC DỤNG CỦA BỘ MÁY TRA CỨU TRONG THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN	4
1.1 Vài nét về quá trình hình thành và phát triển của Thư viện Học viện Hậu cần	4
1.1.1 Chức năng, nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của Thư viện	6
1.1.2 Người dùng tin và nhu cầu tin ở Thư viện Học viện Hậu cần	12
1.1.3 Vốn tài liệu, cơ sở vật chất và trang thiết bị của Thư viện	17
1.2 Tác dụng của Bộ máy tra cứu trong thư viện Học viện Hậu cần	20
Chương 2 THỰC TRẠNG BỘ MÁY TRA CỨU CỦA THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN	23
2.1 Thực trạng bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần	23
2.1.1 Hệ thống mục lục	23
2.1.2 Kho tài liệu tra cứu	37
2.1.3 Cơ sở dữ liệu	42
2.1.4 Các nguồn tra cứu khác trên hệ thống mạng	48
2.2 Thực trạng bộ máy tra cứu qua đánh giá của bạn đọc thư viện Học viện Hậu cần	52
Chương 3 MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỘ MÁY TRA CỨU TẠI THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN	55
3.1 Nhận xét	55
3.1.1 Ưu điểm	56
3.1.2 Nhược điểm	57
3.2 Một số giải pháp nâng cao chất lượng bộ máy tra cứu tại thư viện Học viện Hậu cần	59
KẾT LUẬN	67

**TÀI LIỆU THAM KHẢO
PHỤ LỤC**

68

LỜI CẢM ƠN

Với tình cảm chân thành của mình, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Ban chủ nhiệm, các thầy cô trong khoa Thư viện - Thông tin - Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tận tình giảng dạy, chỉ bảo cung cấp những tri thức trong suốt quá trình em học tập tại trường.

Đặc biệt, em xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Thạc sĩ Phạm Thị Phương Liên - Giảng viên khoa Thư viện Thông tin - Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, người đã trực tiếp hướng dẫn em hoàn thành bài khóa luận của mình, cảm ơn các anh chị làm việc tại thư viện đã nhiệt tình giúp đỡ em trong suốt quá trình thực tập và khảo sát tại thư viện để em có nhiều thời gian nghiên cứu về thư viện và bộ máy tra cứu của thư viện.

Do trình độ còn hạn chế và thời gian khảo sát tại thư viện có giới hạn nên bài khóa luận của em không tránh khỏi những thiếu sót. Em rất mong nhận được những ý kiến đóng góp của các thầy cô giáo, các cô chú, anh chị tại Thư viện Học viện Hậu cần và các bạn để bài khóa luận của em được hoàn thiện hơn.

Hà Nội, ngày 25 tháng 05 năm 2011

Sinh viên thực hiện

Võ Thị Hồng Khuyên

LỜI NÓI ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Sự phát triển mạnh như vũ bão của khoa học kỹ thuật và công nghệ thông tin hiện nay đã tạo ra cho xã hội một khối lượng tài liệu khổng lồ. Để thu thập, lưu trữ và phổ biến những nguồn lực thông tin này đến người sử dụng thì thư viện đóng một vai trò vô cùng quan trọng. Muốn làm được điều này một cách hiệu quả nhất, thư viện phải xây dựng được bộ máy tra cứu hoàn chỉnh, khoa học và hiện đại.

Bộ máy tra cứu là phương tiện, công cụ giúp người dùng tin tìm kiếm và lựa chọn những thông tin phù hợp phục vụ nhu cầu của họ. Vì vậy, bộ máy tra cứu đóng vai trò quan trọng trong bất cứ thư viện nào dù lớn hay nhỏ. Nó góp phần quyết định hiệu quả của công tác thư viện, đặc biệt là công tác tra cứu tài liệu, thông tin cho người dùng tin. Không chỉ có vậy, bộ máy tra cứu còn giúp cán bộ thư viện quản lý, nắm bắt được cơ cấu, thành phần và nội dung vốn tài liệu hiện có của thư viện. Từ đó, việc phổ biến, phục vụ và đáp ứng yêu cầu tin của người dùng tin được nhanh chóng và chính xác hơn. Bộ máy tra cứu thực sự là chiếc cầu nối hữu hiệu giữa người dùng tin và vốn tài liệu của thư viện.

Thư viện Học viện Hậu cần nằm trong hệ thống thư viện các học viện, nhà trường quân đội. Thư viện là bộ phận không thể thiếu của Học viện, đã và đang góp phần quan trọng vào việc nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học trong suốt 60 năm qua. Để thực hiện tốt vai trò, nhiệm vụ của mình, Thư viện Học viện Hậu cần luôn quan tâm, chú trọng đến công tác xây dựng bộ máy tra cứu nhằm phục vụ ngày càng hiệu quả hơn nhu cầu tra tìm tài liệu của bạn đọc và người dùng tin, hỗ trợ cho công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học của Học viện.

Nhận thức rõ sự cần thiết và vai trò quan trọng của bộ máy tra cứu trong thời đại công nghệ thông tin ngày nay; nhằm tìm hiểu thực trạng bộ máy tra cứu, rút ra những nhận xét và đề xuất giải pháp góp phần nâng cao chất lượng bộ máy tra cứu nói riêng và công tác thông tin thư viện ở Thư viện Học viện Hậu cần nói chung, em đã mạnh dạn lựa chọn đề tài: “**Bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần - Thực trạng và giải pháp**” làm đề tài khóa luận tốt nghiệp của mình.

2. Nhiệm vụ và mục đích nghiên cứu

Khảo sát, đánh giá thực trạng bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần, từ đó đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: bộ máy tra cứu của Thư viện Học viện Hậu cần (gồm các thành phần như: hệ thống mục lục, kho tài liệu tra cứu, tham khảo, hệ thống tra cứu trực tuyến...)

Phạm vi nghiên cứu của khóa luận giới hạn trong việc tổ chức bộ máy tra cứu và hiệu quả sử dụng bộ máy tra cứu tại Thư viện Học viện Hậu cần trong thời điểm hiện tại.

4. Phương pháp nghiên cứu

Để thực hiện đề tài của mình, trong suốt thời gian thực tập tại Thư viện Học viện Hậu cần, em đã tiến hành khảo sát bộ máy tra cứu của thư viện, xem xét cách sắp xếp các phiếu mô tả thư mục trong hệ thống mục lục, các biểu ghi thư mục trong các cơ sở dữ liệu cũng như kiểm kê kho tài liệu tra cứu của thư viện... để rút ra những mặt mạnh và hạn chế của bộ máy tra cứu. Bên cạnh đó, em còn tiến hành phân tích, so sánh, tổng hợp các số liệu, trao đổi

trực tiếp với cán bộ làm việc tại thư viện. Ngoài ra, em còn điều tra bằng bảng hỏi ý kiến của bạn đọc về chất lượng bộ máy tra cứu tại Thư viện. Từ đó có thể mạnh dạn đưa ra các giải pháp khả thi góp phần hoàn thiện và nâng cao hơn nữa chất lượng của bộ máy tra cứu tại Thư viện Học viện Hậu cần.

5. Bố cục của bài khóa luận

Ngoài phần lời nói đầu, kết luận, tài liệu tham khảo và phụ lục, khóa luận gồm 3 chương sau:

Chương 1: THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN VÀ TÁC DỤNG CỦA BỘ MÁY TRA CỨU TRONG THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN.

Chương 2: THỰC TRẠNG BỘ MÁY TRA CỨU CỦA THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN.

Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG BỘ MÁY TRA CỨU TẠI THƯ VIỆN HỌC VIỆN HẬU CẦN.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Công ty CMC (?), *Tài liệu hướng dẫn sử dụng phần mềm thư viện điện tử và quản lý tích hợp nghiệp vụ thư viện Ilib*.
2. Học viện Hậu cần (2009), *Lịch sử Học viện Hậu cần 1951-2009*, Nxb. QĐND, Hà Nội.
3. Đoàn Phan Tân (2006), *Thông tin học*, Nxb. ĐHQG, Hà Nội.
4. Lê Anh Tiến (2011), *Một số vấn đề về nguồn lực thông tin điện tử trong hoạt động thông tin KHQS ở Học viện Hậu cần*.
5. Lê Anh Tiến (2009). *Xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin điện tử*.
6. Lưu Ngọc Hạnh (2011), *Một số nội dung bảo đảm hậu cần tại chỗ cho đơn vị chủ lực quân khu diễn tập chiến thuật vòng tổng hợp*.
7. *Pháp lệnh Thư viện* (2001), Nxb. CTQG, Hà Nội.
8. Trung tâm TTKHQS (2008), *Tài liệu tổng kết 10 năm hoạt động mạng MISTEN (mạng của Trung tâm Thông tin Khoa học Quân sự/BQP)*.
9. *Văn bản pháp luật về thư viện* (2004), Nxb. CTQG, Hà Nội.
10. Vũ Dương Thúy Nga (2004), *Phân loại tài liệu*, Trường Đại học Văn hóa, Hà Nội.